

פרשת בשלח

מלחמה רוחנית

לאחר היציאה ממצרים, בני ישראל חוצים את ים סוף ומגיעים אל המדבר. במדבר מתחילים הניסיונות. אלה הם ניסיונות באמונה. הפרשה מסיימת במלחמת עמלק, האויב העיקרי שלנו כנגד חיי האמונה והגעה לעבודה הרוחנית השלמה

קורות הפרשה

כל ענייני הפרשה הם עניינים של התחזקות באמונה ובטחון בבורא עולם, ובכל שנה ושנה נראה שאנו זקוקים ללימוד הזה יותר ויותר.

"וַיְהִי, בְּשַׁלַּח פְּרַעֲהַ אֶת-הָעָם, וְלֹא-נָחַם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֲרָץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא: כִּי אָמַר אֱלֹקִים, פֶּן-יִנָּחַם הָעָם בְּרֵאֲתָם מִלַּחְמָה--וַיֵּשְׁבוּ מִצְרָיִם. וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת-הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר, יַם-סוּף; וְסַמְשִׁים עָלוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵאֲרָץ מִצְרָיִם. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-עֲצָמוֹת יוֹסֵף, עִמּוֹ: כִּי הִשְׁבַּע הַשֶּׁבִיעַ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר, פֶּקֶד יִפְקֹד אֱלֹקִים אֶתְכֶם, וְהַעֲלִיתֶם אֶת-עַצְמוֹתַי מִזֶּה אֶתְכֶם".

עם ישראל יוצא ממצרים, אלא שבמקום ללכת ישר אל יעד, הקב"ה מסובב אותם דרך המדבר עד לים סוף. בני ישראל מעלים איתם את ארונו של יוסף אשר ציווה שיעלו את עצמותיו ממצרים. עם ישראל הולך אחרי עמוד הענן ביום ואחרי עמוד האש בלילה. ביום השביעי לצאתם, הם חונים על הים ורואים את פרעה וכל חילו רודף אחריהם.

עם ישראל נחרד וצועק צעקה גדולה. משה מרגיע אותם: "אַל-תִּירָאוּ--הֲתִיַּצְבוּ וַיֵּרָאוּ אֶת-יְשׁוּעַת ה', אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם: כִּי, אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת-מִצְרָיִם הַיּוֹם--לֹא תִסְפוּ לְרֵאֲתָם עוֹד, עַד-עוֹלָם. ה', יִלָּחֵם לָכֶם; וְאַתֶּם, תִּתְרַשְׁנוּ". הקב"ה אומר למשה, תתחילו לזוז, סעו אל תוך הים. נטה ידך על הים ובקעהו.

הים נבקע לשנים עשר גזרים ושבטי ישראל עוברים בו. הסיפור מפורסם וידוע. כאשר פרעה וחילו מנסים גם הם לעבור את הים, הים סוגר עליהם ומצרים טובעים במים. אז שרים משה ובני ישראל את שירת הים. מרים הנביאה לוקחת את התוף ויוצאת בשירה ובמחולות ביחד עם הנשים.

לאחר מכן, משה מסיע אותם משם אל מקום שנקרא מרה. שם אין מים לעם לשתות. העם מתלונן והקב"ה מורה למשה להשליך עץ אל תוך המים המרים שבמקום ולהמתיקם. המסע ממשיך ובני ישראל שוב מתלוננים כי אין להם מה לאכל. הקב"ה מוריד להם שלו מן השמים ואת המן, אותו לחם פלאי, מזון מלאכים, שילווח אותם במשך ארבעים שנה של מסעות במדבר. בני ישראל מקבלים את מצות השבת.

החנייה הבאה היא ברפידים. שוב אין לעם מים לשתות. העם מתלונן ומשה מכה בסלע ומוציא ממנו מים. אז מגיע עמלק ונלחם בעם ישראל. משה ניצב על הגבעה, אהרן וחור תומכים בידיו, כשהוא מוריד אותן עמלק גובר וכשהוא מרים אותן בני ישראל גוברים.

הפרשה מסתיימת בציווי למחות את זכר עמלק מתחת השמים. "כִּי-יָד עַל-כַּס יְ-הוּ, מִלַּחְמָה לְה', בְּעַמְלֵק--מִדֶּר, דֶּר".

מי היה עמלק?

נתחיל דוקא מסוף הפרשה. חשוב ביותר בפרשה הוא העניין של המלחמה בעמלק. אחרי המלחמה כתוב, "וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר, וְשִׂים, בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ: כִּי-מָחָה אֶמְחָה אֶת-זִכְרֵ עַמְלֵק, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם" וכתוב, "כִּי-יָד עַל-כַּס יְ-הוּ, מִלַּחְמָה לְה', בְּעַמְלֵק--מִדֶּר, דֶּר". אחרי כן כתוב בספר דברים, "וְהָיָה בְּהַגִּיבִים לְךָ מִכָּל-אֲיִבֶיךָ מִסְבִּיב, בְּאֲרָץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ--תִּמְחָה אֶת-זִכְרֵ עַמְלֵק, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם" (דברים כ"ה י"ט). כמו כן, כתוב במדרש, "שבועה נשבע הקב"ה בכסא כבודו, שלא להשאיר לזרעו של עמלק, תחת כל השמים, לא בן ולא נכד, שלא יאמרו אילן זה של עמלק, גמל זה של עמלק, רחל (כבשה) זו של עמלק" (שוח"ט). מי הוא אותו עמלק שהקב"ה עצמו הכריז עליו מלחמת חורמה שכזו, שאפילו שמו לא יזכר?

ראשית חשוב להבין שהיה איש כזה שקראו לו עמלק, הוא היה נכדו של עשו. ידוע שרבי שמעון אומר,

פרשת בשלח

הלכה היא שעשו שונא ליעקב. אחרי כל מה שעבר בין שני האחים, שנאתו של עשו היתה כל כך גדולה, שהוא החדיר את השנאה הזאת בגנים של בניו ובני בניו. ראשית, הוא שלח את בנו, אליפז, להרוג את יעקב וכשאלפז לא קיים את שליחותו, השביע עשו את נכדו שינקם את נקמתו. אומרים שהאיבה של עמלק בערה בו כל כך שהאריך ימים את כל תקופת גלות מצרים, רק כדי שיוכל להתנפל על בניו של יעקב ברגע שיעלו משם. אומר המדרש, "ארבע מאות פרסה פסע עמלק מהררי שעייר לרפידים להלחם עם ישראל ועמד על הדרך כדב שכול להמית אם על בנים" (פדר"א). אכן, אויב טעון שנאה, שבהחלט מזכיר את האויבים שמאיימים עלינו גם כיום.

התורה מספרת שעמלק החל לתקוף את ישראל כמעט מיד לאחר חציית ים סוף. אמנם בני ישראל היו שרויים בתוך ענני הכבוד ואף אויב לא יכול היה לגעת בהם, אלא שעמלק היה מזנב אחרי הענן והורג את אלה שיצאו ממנו. מסופר שהיה קורא לבני ישראל בשמותיהם, הם היו יוצאים ואז, "היו הורגין אותם, ואחר שהיו הורגין, היו מתעתעין בגופם ומחתכין איבריהם ומזרקין למרום, ומחרפים ומגדפים ואומרים כלפי מעלה: בזו חפצת הרי היא מושלכת לפניך" (פסיקתא רבתי). מעבר לזעזוע הפנימי שמעוררת האכזריות שבדברים אלה ומעבר לדמיון הנוראי שיש בתיאור זה לכל אותם הפיגועים (ר"ל) שראינו בדורנו, יש כאן עדות לחריפות המלחמה שיש לנו עם עמלק ולמידת השנאה שהיתה לו כלפי שמיים, ההפך הגמור מבני ישראל.

עמלק בפנימיות

אם כן, היה לנו אויב אכזרי בשם עמלק והוא המשיך להטריד אותנו במשך הדורות, בתקופת השופטים, בתקופת המלכים, בימי שאול שיצא למלחמה באגג, מלך עמלק ובימי מרדכי ואסתר שנלחמו בגזרותיו של המן האגגי, שהיה מזרעו של עמלק, ויש אומרים שגם המנהיג הנאצי י"ש מהמאה שעברה, היה מזרע עמלק. גם כיום, אומרים החכמים, יש מזרעו של עמלק המעורבבים בזרעו של ישמעאל ואף יש האומרים שאותו מנהיג איראני המאיים על העולם כולו, הוא גלגולו של המן עצמו. אולם הדרך היחידה לזהות את עמלק בודאות היא למעשה רק בדיעבד, משום שרק אותו אחד שממית את עצמו כדי להרוג את ישראל הוא אמנם מזרעו של עמלק.

אבל התורה היא לא רק אוסף של סיפורים וזה באמת פלא גדול. הדברים אמנם קרו כמו שהם כתובים, אלא שהתורה כולה מתרחשת גם בפנימיות של כל אחד מאתנו ולכן בלימוד זה אנו מחויבים להתבונן פנימה ולהכיר באותו כח עמלק שפועל בתוכנו. על מנת שנוכל לצמצם את השפעתו ולעקור אותו משם, עד שיגיע הרגע שיימחה לגמרי זכרו של עמלק מתוכנו ומהבריאה כולה.

כח הספק

עמלק בגימטרייה שווה 240, הערך של המילה ספק ושל המילה מר. רמז גדול לתוכן הרוחני של מלחמתנו הקשה בעמלק. במהלך חיינו כח הספק הפנימי מלווה אותנו כמעט בכל תחום ובכל דבר שאנו עושים - ספק אם אני עושה את הדבר הנכון או אם עשיתי את הדבר הנכון, ספק אם בחרתי את בן הזוג המתאים, ספק אם יהיה לי מספיק כסף, מספיק אוכל, מספיק אהבה וכו' (אפילו המילה מספיק יש בה את הספק). אבל אם מצמצמים את כל הגילויים הללו לנקודה אחת, הרי זהו ספק באמונה. המכשול הגדול ביותר שלנו בפני האמונה התמימה, השלמה, בבורא עולם, זה הספק. אותו כח עמלקי שמרעיל את המערכת שלנו בהרהורים מחלישים שוב ושוב. אומר הרב שיינברגר שליט"א, כל ענייני הפרשה הם עניינים של התחזקות באמונה ובטחון בבורא עולם, לכן גם מופיע הענין של מלחמת עמלק בפרשה.

מלחמה רוחנית

אם כן, מלבד המלחמה הגשמית שיש לנו עם עמלק עומדת בפנינו גם המלחמה הרוחנית. תורת הקבלה מגלה שהבורא הוא טוב ומיטיב ותכלית הבריאה היא להביא את העולם לתיקון השלם, שהטוב הזה יתפשט וימלא את כל הבריאה כולה, שיקויים הפסוק, "כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ, דָּעָה אֶת-ה', כַּמַּיִם, לַיָּם מְכַסִּים"

פרשת בשלח

(ישעיהו י"א ט'). כשעם ישראל יצאו ממצרים, אחרי כל הגילויים והניסים הגדולים, הם היו אמורים להגיע ישר אל הר סיני ולקבל שם את התורה ובכך להביא את התיקון השלם לבריאה. אלא שאז בדיוק הגיע עמלק. למעשה, זהו מהלך שחוזר על עצמו גם בהמשך. כשהדור שנולד במדבר קרוב להכנס לארץ ישראל ולהביא את גמר התיקון, מגיעים בלעם ובלק להפריע. אמרו חז"ל שסופי התיבות של בלעם ובלק זה עמלק, שהם באים מאותו שורש רוחני. כשמלך שאול, זמן קצר לפני בניית בית המקדש הראשון, התעורר כל העניין עם עמלק גם כן. כשעמדו לעלות חזרה מבבל לבנות את בית המקדש השני, התעורר המן האגגי ועשה את כל מה שעשה. אנו רואים, שבכל פעם שמתעוררת שעת כושר ועם ישראל מתקרב אל גמר התיקון, מתעורר אותו כח של עמלק ומצליח לקלקל את השעה.

מלחמה פרטית

מלמדת הקבלה, עמלק הוא השורש של קליפת הסטרא אחרא ומטרתו לטמא את ישראל כדי למנוע את התיקון הגמור, את התפשטות הטוב המוחלט בבריאה. שוב נזכיר שהמילה טמא מרמזת על אטימות. איטום הכניסה של האור שהבורא רוצה להשפיע לנו. אמר ה"נתיבות שלום", יש כאן לימוד גדול עבורנו, "בנוגע לכל יהודי בפרטות, בזמנים הגבוהים שלו כאשר הוא מתעלה ומקבל על עצמו להיטיב דרכו ומתחיל לגדול, אז מתגברת עליו קליפת עמלק למנוע ממנו מלהגיע לעולם התיקון, שלא יהיה התיקון הגמור של עולמו הפרטי" ("נתיבות שלום" פרשת 'בשלח'). דוקא ברגעים שאנו קרובים להגיע לשלמות של שלב מסוים בעבודתנו הרוחנית, שאנחנו נוגעים בקצה קצהו של תיקון, מגיע כוחו של הספק ומנסה לקלקל את כל מה שהשגנו. אילולא הבנה יותר פנימית של מה שכתוב, "לא כל הרוצה ליטול את השם ייטול" (מסכת ברכות), תוכנית זאת של הבריאה היתה נראית די אכזרית. דוקא כשאני מתעלה שולחים עלי את הקליפה הכי קשה שבאה להרחיק אותי מהשם? אלא שהנשמות שלנו בחרו להתייגע בעולם הזה על מנת להסיר את תחושת "לחם הביזיון" מעל השפע האלוקי המושפע אלינו מאינסוף ב"ה ולכן דוקא לפני רגע המילוי, רגע החיבור, אנו נדרשים לעשות מאמץ נוסף, מה שנקרא בפי ההמון, "המייל הנוסף", כדי להתעלות ולהיות ראויים "ליטול" את שם השם, להתחבר למקור חיותנו.

מתי עמלק הגיע?

נחזור רגע לסיפור בתורה, מתי בדיוק הגיע עמלק לתקוף את בני ישראל? כתוב, "וַיִּסְעוּ כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר-סִינַי, לְמִסְעֵיהֶם--עַל-פִּי ה'; וַיַּחֲנוּ, בְּרַפְיִידִים, וְאִין מַיִם, לְשִׁתֵּת הָעָם". אמרו חז"ל, השם רפידים מרמז שזה המקום שרפו ידיהם של ישראל מהעסק בתורה, רפו מן האמונה, ריפיון שהביא את עמלק.

זאת הפעם השניה בפרשה שהעם מגיע למקום בלי מים, אלא שהפעם הם ממש רבים עם משה, "עוד מַעַט, וְסַקְלֵנִי". השם מורה למשה לקחת את המטה, להכות בסלע ולהוציא ממנו מים. פרשייה קשה שבסופה כתוב, "וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם, מִסֵּה וּמְרִיבָה: עַל-רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל נִסְתָּם אֶת-ה' לְאֹמֶר, הִישׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ, אִם-אֵין".

כתוב בזוהר הקדוש, "וכי שוטים היו בני ישראל, שלא ידעו דבר זה (שהקב"ה נמצא בקרבם). והרי ראו השכינה לפניהם, וענני כבוד עליהם שסובבים אותם, והם אמרו, היש ה' בקרבנו אם אין. אנשים שראו זיו יקר מלכם על הים. ולמדנו, ראתה שפכה על הים, מה שלא ראה יחזקאל. הם נמצאו שוטים, ואמרו, היש ה' בקרבנו אם אין.

אלא כך אמר רבי שמעון, רצו לדעת בין עתיקא הסתום מכל סתומים, שהוא כתר, שנקרא אין, ובין ז"א, שנקרא הוי-ה. ועל כן לא כתוב, אם יש ה' בקרבנו אם לא... אלא היש ה' בקרבנו אם אין.

שואל, אם כן, למה נענשו. ומשיב, אלא על שעשו פירוד בין עתיקא לז"א, ועשו בניסיון, שכתוב ועל נסותם את ה', אמרו אם זה בקרבנו נשאל באופן אחד, ואם זה, נשאל באופן אחר. וע"כ מיד, ויבא עמלק" (פרוש הסולם, פרשת 'בשלח').

מגלה לנו הזוהר הקדוש רובד עמוק יותר של העבודה הרוחנית. כתוב, "לְפֶתַח חֲטָאת רִבְּץ" (בראשית ד'

פרשת בשלח

(ז'), היכן שפותחים ליצר הרע פתח, שם הוא נכנס. ברפידים, עם ישראל הרפו מהעסק בתורה ולכן הגיע עמלק, הספק באמונה. אבל הזוהר הקדוש אומר שהם לא היו שוטים ולא יצאו מכלל אמונה, אלא שבתוך מסגרת האמונה הם יצרו פירוד, אפשר שרפידים זה גם מלשון פירוד. הקב"ה אחד, כל גילויי השמות והמדרגות הן רק מצד הכלי המקבל וחובה עלינו לזכור זאת בעיקר כשאנו עוסקים בלימוד הקבלה. מה שמורה לנו הזוהר זה שגם כאשר אנחנו חושבים שאנחנו במסגרת האמונה, גם כשאנו עושים את עבודת השם המוטלת עלינו, ישנן צמתים בהם אנו יכולים לטעות ולהכניס פירוד במקום השלם. האמונה דורשת שלמות והתחזקות תמידית. אם יש לאדם הרהורים, סימן שנחלשה עבודתו וכדאי לו להזדרז ולהתחזק לפני שבאותו פתח יכנס הספק, יבוא עמלק וכל חיילותיו, ח"ו.

הפירושים בתוכנו

בלי לשים לב, אנו עושים פירושים פירודים בשם השם בתוכנו. כל דבר בעולם מורכב מפנימיות וחיזוניות. בתודעה שלנו אנו בעיקר תופסים את הדברים בצורה חיזונית. יש את השם והוא למעלה בשמיים והוא סובב אותנו מכל עבר, ויש אותנו. יוצא שאני מחליט כמה אני נותן לשם להיכנס אלי. משא ומתן מגוחך - עד כאן זה הקב"ה ומכאן, זה אני! תחושת יישות שיוצרת פירוד בשם השם, אצלנו בפנים.

בכל פעם שתחושה זאת מתעוררת, הגאווה, אנחנו בעצם מתנתקים מהאור של הבורא ויוצרים פירודים קטנים בתוך עצמנו ובשמיים ממעל. זה לא משנה מי אנחנו, מה המקצוע שלנו, כמה התקדמנו רוחנית וכמה מצוות אנחנו שומרים. כל עוד אנחנו אוהבים בתפיסה חיזונית של המציאות, כל עוד אנחנו בעולם התיקון, שם השם אינו שלם והכסא אינו שלם. יש עוד עבודה לעשות, ליחד ייחודים, לחבר חיבורים, לתת לאמונה השלימה לסובב אותנו, רק אז יוכל להמחות זכר עמלק מתוכנו.

כפי שאומר ה"מאור ושמשי", "דהנה קליפות עמלק היה לעקור ישראל מאמונה שלמה בה' יתברך ומבלבל מחשבתם באמונות רעות ח"ו... כשבאו ישראל לאיזה ספק בהאמונה, אזי בא עמלק לנתק אותם יותר ויותר, מאמונת אלקי עולם לגמרי ח"ו. וזה ידוע שכוחו של משה רבינו עליו השלום להכניס בלב ישראל אמונת אלקי עולם ברוך הוא וברוך שמו... שהיה משתדל בכל כוחו להכניס בלב ישראל אמונת אלקי עולם... וזהו ויהי ידיו אמונה עד בא השמש, רצה לומר שגבר ידו והתחזק את כל ישראל באמונה שלימה... שאין השם שלם וכסא שלם, עד שיתבררו כל הברורים ויחזיקו ישראל באמונה שלימה בהשם ית' ויהיה ה' אחד ושמו אחד" (מאור ושמשי פרשת 'בשלח'). התנועה הפנימית שלנו נעה על הציר שבין האמונה השלמה שבאה מכוחו של משה רבנו לבין הספק הגדול שבא מכוחו של עמלק המקרר והמרחיק וכל אחד מאתנו חייב לחיות בערנות פנימית על מצבו בכל רגע ורגע.

קריעת ים סוף

פתחנו ואמרנו שכל ענייני הפרשה הם עניינים של התחזקות באמונה ובטחון בבורא עולם. חציית ים סוף היתה מבחן אמונה גדול, מי יצא ממצרים בכוונה הנכונה, מי באמת מאמין בהשם. עם ישראל עמדו על ים סוף, עבודה זרה של בעל צפון מצד אחד, המדבר הנורא ובו חיות טרף מצד שני, הים הגדול לפנייהם ומאחוריהם מתקרב פרעה וחילו. בנוסף ראו את השר של מצרים טס בשמיים לעזרת המיצרים. כתוב במדרש, "כשעמדו בני ישראל על הים נחלקו לארבע כיתות. כת אחת אמרה: נפיל עצמנו לים. כת אחת אמרה: נשוב למצרים. כת אחת אמרה: נערוך מלחמה כנגדן ואחת אמרה: נצוח כנגדן ונערבבן. זו שאמרה 'נפיל עצמנו לים', אמר להם משה: "התיצבו וראו את-ישועת ה'". זו שאמרה 'נחזור למצרים', אמר להם: "כי, אֶשֶׁר רָאִיתֶם אֶת-מִצְרַיִם הַיּוֹם--לֹא תִסְפוּ לְרַאֲתָם עוֹד, עַד-עוֹלָם". לזו שאמרה 'נערוך מלחמה כנגדן, אמר להם: "ה' יִלְחֶם לָכֶם". וזו שאמרה 'נצוח כנגדן', אמר להם: "וְאַתֶּם, תִּסְרְשׁוּן". משה רבנו בחכמתו עמד ופייס את כולן ושמעו לקולו וקבלו ממנו" (מכילתא דרשב"י בשלח). מה קיבלו ממנו? את כח האמונה.

סברה אחת אומרת שעד שלא נכנסו כל בני ישראל אל תוך המים, לא נחצה הים. זאת אומרת שהיו צריכים להראות את אמונתם במעשה. גם תשובתו של הקב"ה למשה, לנוכח המצב, "מִה-תִּצְעַק אֵלַי; דַּבֵּר

פרשת בשלח

אֶל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וַיִּסְעוּ, מעידה על הצורך באמונה במקום הגבוה ביותר, מעידה על כך שיש זמן שנדרשת בו פעולה של אמונה שלמה, לא תפילות, לא בקשות, אלא מעשים של אמונה שלמה.

ים סוף אישי

ים סוף מרמז גם על המילה סוף, מלשון סיום. קריעת ים סוף בעבודה שלנו זה אומר לפרוץ את הגבולות של המוכר והידוע, לצאת מהקטנות שלי. אם יש בי מידה שאני יודע שצריך לתקן, "אבל ככה אני", "זה הטבע שלי", "מה לעשות". צריך נס של קריעת ים סוף, לשנות את מה שנראה כטבע בלתי הפיך. יש גם מצבים וזמנים שבהם צריך להפסיק לחשוב, לא להיות "חכם גדול", עם כל הדעות שלי. צריך פשוט להיכנס אל תוך המים, גם אם זה מפחיד והשינוי גדול מדי. הפרשה אומרת לנו, תעשו כן ומשם תבוא לכם הישועה. ככה זה כשהקב"ה רוצה להוציא אדם מהגלות שלו, לקרב אותו אליו, מכניס אותו למצב אבסורדי, ששם צריך לפתח אמונה מעל הדעת. אמונה בתוך הדעת זה להתפלל, כי יודעים שתפילה עוזרת, זה להילחם, כי יודעים שהמלחמה עוזרת. האדם צריך לעשות את רצון השם, שזה אמונה מעל הדעת - להיכנס לתוך הים כי השם אמר, זה הפתרון. עכשיו לא הזמן של פעולה, אלא רק רצון השם, ללכת לכיוון הר סיני, פשוט ללכת. אל תדאג אם יש מצרים בדרך, אם יש ים בדרך, את הכל אני אעשה בשבילך, רק תמשיך לנסוע. מי שמבין את ההנהגה הזאת, זוכה להתעלות מעל כל הקטנות מוחין שלו, מעל כל המחשבות שלו, מעל כל המידות המקולקלות, עושה את רצון השם. "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵלְכוּ בַיַּבֵּשָׁה, בְּתוֹךְ הַיָּם" - ים זה העולם הזה, יבשה זה העולם הבא. בני ישראל הלכו בתוך העולם הזה כאילו זה העולם הבא. הם הגיעו לביטול היש גמור, ביטול הגבולות המוכרים של המציאות.

לחם אבירים

בפרשה גם מתחיל המן לרדת משמים, מזון רוחני, לחם של מלאכים, "לֶחֶם אַבִּירִים, אֲכַל אִישׁ" (תהילים ע"ח כ"ה), מזון שאכלו בני ישראל במדבר במשך ארבעים שנה. אומר הרב שיינברגר שליט"א, שם למדו את השיעור שהקב"ה לבדו מכין את המזון ומאכיל את האדם. במדבר לא היה שום סימן של מזון. בני ישראל קיבלו בכל יום מנת מן קצובה, ברגע שאכלו, זהו, אין אוכל יותר. כמו שכתוב, "אִישׁ לְפִי-אֲכָלוּ, לֶקְטוּ... אִישׁ, אֶל-יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד-בֶּקֶר". צריך כל יום לחכות למחר ומי יודע מה יהיה מחר. אין חזאי שאומר: הנה המן נמצא בדרך, 'שקע מן ברומטרי' מתקרב - לא רואים שום סימנים וצריך להאכיל את כל הילדים. כתוצאה מכך היו עיניהם צופות לשמים בכל יום, שירד המן היום, כמו אתמול - ככה למדו אמונה. זה לקח ארבעים שנה להחדיר את האמונה הזאת פנימה, כי זה לא היה רק עבורם, זו אמונה שתזרום בדם היהודי לדורי דורות, בכל המצבים, בכל המקומות. אומר ה"בעל שם טוב" זיע"א, "שיש זכייה לעני שבכל יום יש לו רשות לדבר לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, כי העשיר ניתן לו המזונות, בפעם אחת עשירות הרבה, שיהיה די כל ימי חייו, ואין הוא צריך לבקש מזונותיו כל יום. נמצא שזוכה העני שמדבר לפני השם בכל יום, והשם צריך לזכור אותו בכל יום ויום". העני מתחזק באמונתו מדי יום ביומו.

מצות שבת

בפרשה גם קיבלו בני ישראל את מצות השבת. מסביר הרב שיינברגר שליט"א, אחד הדברים הבולטים בשבת זה הפסק ההשתדלות בפרנסה. אדם שעושה עסקים, פתאום באמצע העסק זה נפסק, שבת. הוא צריך לנהוג כאילו כל מלאכתו עשויה. אסור לא אפילו לחשוב על עסקיו. אבל, אולי מישהו אחר יקנה את העסק הזה... אולי אפסיד בדיוק את עסקת חיי... לא פשוט! אלא שדוקא שבת היא מקור הפרנסה ומקור האמונה. ידוע שלפי איך שאדם מתנהג בשבת, ככה יראה כל השבוע שלו. אם מתקדש בשבת יהיה קדוש כל ימות השבוע ולא יכשל בחטא. שבת היא מקור כל הברכות. זה דורש אמונה גדולה, לעזוב את הכל ולהתחבר למשהו רוחני, בידיעה פנימית, שדוקא היציאה מהעולם הזה, מביאה את הברכה הגדולה אל חיי.

פרשת בשלח

שבת שירה

השבת הקרובה היא שבת מיוחדת היא נקראת "שבת שירה" על שום "שירת הים" שכתובה בפרשה. מלמד אותנו הרב שיינברגר שליט"א ששירה היא דבר רוחני, גבוה ונשגב. שירה בגימטרייה 515 = כמניין תפ(י)לה. תפילה אנו בדרך כלל אומרים כשיש לנו חסרון, כשדבר לא שלם. לעומת זאת, תפילה שהיא שירה, נאמרת על דבר שלם, על סיומו של תהליך מסוים. בני ישראל היו עבדים, הם ראו את כל מכות מצרים, הם ראו את כל המופתים והניסים על הים, זכו להיגאל ואמרו שירה, כולם ביחד, בלב שלם. "שירה זו נאמרה מתוך שלמות האמונה ולא מתוך התפעלות הנפש למראה הניסים והנפלאות. כי ההתפעלות עוברת אבל האמונה נקבעת בלב וקיימת לעד. בכח השירה הזאת שאמרו אז, נטעו שירה ושמחה בלב כל זרע ישראל עד סוף כל הדורות". (אליהו כי טוב, ספר התודעה). אמרו חז"ל, "אין שמחה אלא בהתרת הספק (עמלק)!"

שנזכה לומר שירה בקרוב, את השירה של התיקון האישי של כל אחד מאתנו ואת השירה העשירית, השירה הגדולה של תיקון העולם, של האמונה השלמה, שירו של משיח, במהרה בימינו.

השיעור מוקדש לרפואת דנה בת רותי, איילין שילה בת מרגרט, פנינה בת תמרה בתוך כלל חולי עמו ישראל

השיעור מוקדש לעילוי נשמת נסריה בת יעקב ז"ל, גילה בת רחל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.